

Szkoła ponadgimnazjalna INFORMATYKA/GODZINA WYCHOWAWCZA

Scenariusz z wykorzystaniem nowych mediów
i metod aktywizujących (90 min)
Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 27 sierpnia 2012 r.).

Sixto Rodríguez i „piraci”

Opracował: Tomasz Sowiński

CC BY-NC-ND

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 3.0 Polska
Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych
oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).
creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl

Cele lekcji:

Uczeń:

- poznaje terminy z zakresu prawa autorskiego;
- analizuje wpływ piractwa na jakość życia artystów;
- nabywa umiejętności wyszukiwania legalnych sposobów użytkowania utworów audio i audiowizualnych, objętych ochroną własności intelektualnej;
- kształtuje w sobie negatywną postawę wobec zjawiska piractwa;
- kształtuje w sobie postawę poszanowania dla pracy artysty.

Metody:

- praca w grupach;
- drama;
- pogadanka;
- burza mózgów;
- projekcja filmu.

Środki dydaktyczne:

- karty pracy w postaci wniosków do zawarcia umowy licencyjnej;
- dostęp do Internetu;
- film *Sugar Man* w reżyserii Malika Bendjelloula.

Powiązanie z podstawą programową z informatyki:

wymagania ogólne:

II. Wyszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł; opracowywanie za pomocą komputera prezentacji multimedialnych.

III. Rozwiązywanie problemów i podejmowanie decyzji z wykorzystaniem komputera.

IV. Wykorzystanie komputera do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin.

wymagania szczegółowe:

7.3) Uczeń stosuje normy etyczne i prawne związane z rozpowszechnianiem programów komputerowych, bezpieczeństwem i ochroną danych oraz informacji w komputerze i w sieciach komputerowych;

7.4) Uczeń omawia zagadnienia przestępczości komputerowej, w tym piractwo komputerowe.

Przygotowanie do lekcji:

Kilka tygodni przed planowanymi zajęciami nauczyciel prosi uczniów, by przygotowali w parach portfolio/prezentację multimedialną wybranej gwiazdy z rankingu „Forbsa” (lub podobnego):

Zack O'Malley Greenburg: *Najlepiej zarabiający muzycy 2013*, „Forbes” [online], 27 listopada 2013, aktualizacja 28.11.2013 [dostęp: 24 lutego 2014]. Dostępny w Internecie

(link: <http://www.forbes.pl/najlepiej-zarabiajacy-muzycy-2013,artykuly,167208,1,1.html>).

Przebieg lekcji:

• FAZA WSTĘPNA

W dramie, która rozpocznie lekcję, wybrane pary odegrają następującą scenkę: do przedstawiciela prestiżowej firmy fonograficznej przybywa agent wybranego artysty i próbuje przekonać go do podpisania kontraktu. W prezentacji gwiazdy powinien wykazać jej pracowitość, dotychczasowe sukcesy oraz styl życia, który będzie utrzymywał gwiazdę na pierwszych stronach tabloidów, przynosząc jej popularność i napędzając mechanizm reklamy.

Następnie nauczyciel prowadzi z uczniami pogadankę na temat pracy muzyków. Zadaje pytania: Co sądzą o przygotowaniach do nagrania płyty; o trasach koncertowych i samym procesie komponowania muzyki pisania tekstów, układania choreografii do teledysków?. Czy to jest praca, czy rozrywka? Czy za tę pracę należy się zapłata?

• FAZA REALIZACYJNA

Nauczyciel powraca do tematu filmu *Sugar Man*, wcześniej obejrzanego z uczniami. Przeprowadza pogadankę na temat życia Sixto Rodrígueza. Pyta uczniów co spowodowało, iż wokalista, którego płyty dobrze sprzedawały się w RPA, żył na granicy ubóstwa? Czy film zmienił w jakiś sposób ich stosunek do „piractwa”? W pogadance nauczyciel odwołuje się do wypowiedzi uczniów z fazy wstępnej lekcji na temat pracy artystów. Następnie informuje uczniów o istniejącym prawie własności intelektualnej. Uczniowie siadają przed komputerami i na stronie kampanii Legalna Kultura szukają „Przewodnika po prawie autorskim” (<http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim>).

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Każda z grup będzie miała za zadanie zapoznać się z podstawowymi definicjami związanymi z prawem autorskim (prawa autorskie, własność intelektualna, domena publiczna, dozwolony użytek, licencja, organizacje zbiorowego zarządzania itp.), a następnie krótko zaprezentować je własnymi słowami.

Nauczyciel pokazuje uczniom oryginalne opakowanie filmu DVD (dystrybutor Gutek Film) i informuje ich, że gdyby oglądali film na lekcji, byłoby to działanie zgodne z prawem, które upoważnia szkołę do legalnego odtworzenia filmu, jeśli jest on środkiem do realizacji celów dydaktycznych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Następnie nauczyciel informuje uczniów, iż w przypadku, gdyby chcieli zorganizować nieodpłatny seans otwarty dla wszystkich chętnych, musieliby wcześniej wykupić licencję. Uczniowie otwierają stronę internetową ZAiKS (<http://www.zaiks.org.pl>). Po krótkiej prezentacji strony, nauczyciel rozdaje uczniom wydrukowane z odpowiedniej strony (http://www.zaiks.org.pl/92,27,wzory_wnioskow) wnioski umów licencyjnych, np.:

- wniosek o zawarcie umowy dla jednorazowej projekcji filmu (http://www.zaiks.org.pl/pliki/92/5_4WniosekKinaJednorazowa.pdf);
- wniosek o zawarcie umowy licencyjnej na wykonywanie utworów podczas imprezy (http://www.zaiks.org.pl/pliki/92/7_1WniosekWykazUtworow.pdf);
- wniosek o zawarcie umowy licencyjnej na odtworzenie utworów podczas imprezy (http://www.zaiks.org.pl/pliki/92/10_1WniosekLI.pdf);
- wniosek o zawarcie umowy licencyjnej na umieszczenie utworów na stronie internetowej (http://www.zaiks.org.pl/pliki/92/Wniosek_internet_K1.pdf).

Uczniowie w grupach wypełniają wnioski.

- **FAZA PODSUMOWUJĄCA**

W fazie podsumowującej nauczyciel przeprowadza z uczniami trzecią pogadankę. Tym razem odwołuje się do ich własnych odczuć. Nauczyciel pyta, jak wyobrażają sobie swoje życie zawodowe? Co zamierzają w życiu robić? Jakby się czuli, gdyby za ich pracę nie otrzymali należytej pensji?

Na koniec nauczyciel proponuje burzę mózgów: uczniowie podają hasła propagujące ochronę własności intelektualnej. Najciekawsze propozycje zapisywane są na tablicy.

Zadanie domowe (do wykonania w grupach pięcioosobowych):

Zapoznajcie się ze stroną internetową kampanii Legalna Kultura (link: <http://legalnakultura.pl/pl>). Z wykorzystaniem informacji zawartych w zakładkach „Prawo w kulturze” i „Legalne źródła” przygotujcie, pamiętając o poszanowaniu prawa autorskiego, plan atrakcyjnej imprezy szkolnej bądź pozaszkolnej.

Proponowana bibliografia:

1. Golat R., *Prawo autorskie i prawa pokrewne*, Warszawa 2013.
2. *Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*. Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631.
3. *Prawo własności intelektualnej. Repetytorium*, red. M. Załucki, Warszawa 2010.
4. *Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych*. Dz. U. z 1994 r. Nr 24, poz. 83.